

UPUTSTVO ZA LEK

Microgynon® 30; 0,15 mg/0,03 mg; obložene tablete

levonorgestrel/etinilestradiol

Važne informacije koje je potrebno da znate o kombinovanim hormonskim kontraceptivima (KHK):

- Ukoliko se pravilno koriste, KHK su jedna od najpouzdanijih reverzibilnih metoda kontracepcije
- KHK blago povećavaju rizik od stvaranja krvnih ugrušaka u venama i arterijama, naročito tokom prve godine primene ili kada se ponovo započinje sa primenom KHK nakon pauze od 4 ili više nedelja
- Molimo Vas da budete oprezni i posetite lekara ako mislite da imate simptome stvaranja krvnog ugruška (vidite odeljak 2.3 „Krvni ugrušci“).
- Pri dugotrajnoj upotrebi, tablete za kontracepciju mogu da umanje rizik od nastanka raka jajnika i materice
- Tableta za kontracepciju ne štiti od seksualno prenosivih bolesti
- Ovaj lek može da poveća rizik od nastanka problema kao što su krvni ugrušci i rak dojke
- Neke žene ne treba da uzimaju ove tablete zbog trenutnih zdravstvenih problema ili bolesti. Molimo Vas da pročitate Uputstvo za lek kako biste se uverili da je lek Microgynon 30 odgovarajući za Vas
- Važno je da uzimate lek Microgynon 30 onako kako Vam je lekar propisao i da primenu svakog pakovanja započnete na vreme, da biste sprečili trudnoću. Molimo Vas budite sigurni da razumete šta treba da uradite ako pustite da uzmete tabletu ili mislite da biste mogli biti u drugom stanju.

Pažljivo pročitajte ovo uputstvo, pre nego što počnete da uzimate ovaj lek, jer ono sadrži informacije koje su važne za Vas.

- Uputstvo sačuvajte. Može biti potrebno da ga ponovo pročitate.
- Ako imate dodatnih pitanja, obratite se svom lekaru ili farmaceutu.
- Ovaj lek propisan je samo Vama i ne smete ga davati drugima. Može da im škodi, čak i kada imaju iste znake bolesti kao i Vi.
- Ukoliko Vam se javi bilo koje neželjeno dejstvo, obratite se Vašem lekaru, farmaceutu ili medicinskoj sestri. Ovo uključuje i bilo koje neželjeno dejstvo koje nije navedeno u ovom uputstvu. Vidite odeljak 4.

U ovom uputstvu pročitacete:

1. Šta je lek Microgynon 30 i čemu je namenjen
2. Šta treba da znate pre nego što uzmete lek Microgynon 30
3. Kako se uzima lek Microgynon 30
4. Moguća neželjena dejstva
5. Kako čuvati lek Microgynon 30
6. Sadržaj pakovanja i ostale informacije

1. Šta je lek Microgynon 30 i čemu je namenjen

Lek Microgynon 30 je kombinovana oralna kontraceptivna tableta (tzv. „pilula“). **Koristite pilulu da biste sprečili trudnoću.**

Lek Microgynon 30, tablete za kontracepciju, sadrži dve vrste ženskih polnih hormona, estrogen i progesteron. Ovi hormoni sprečavaju trudnoću delujući na tri načina: sprečavaju oslobađanje jajne ćelije iz jajnika; čine tečnost (sluz) u grliću Vaše materice gušćom, što otežava da sperma uđe u matericu; sprečavaju da sluzokoža Vaše materice zadeblja dovoljno da u njoj jajna ćelija može da raste.

Lek Microgynon 30 je 21- dnevna tableta za kontracepciju – uzima se po jedna tableta svakog dana 21 dan, a zatim sledi 7 dana pauze kada se tablete ne uzimaju.

Koristi od primene tableta za kontracepciju uključuju:

- to je jedna od najpouzdanijih reverzibilnih metoda kontracepcije, ako se pravilno koristi,
- ne prekida polni odnos,
- obično Vaše menstruacije čini redovnim, manje obilnim i manje bolnim,
- može da pomogne kod predmenstrualnih simptoma.

Lek Microgynon 30 Vas neće zaštititi od polno prenosivih infekcija, kao što su hlamidija ili HIV. Samo kondomi mogu da pomognu da se od njih zaštitite.

Lek Microgynon 30 treba da koristite tačno prema uputstvu ukoliko želite da sprečite trudnoću.

2. Šta treba da znate pre nego što uzmete lek Microgynon 30

Opšte napomene

Pre nego što počnete da koristite lek Microgynon 30, trebalo bi da pročitate informacije o krvnim ugrušcima u delu 2. Posebno je važno da pročitate koji su simptomi krvnog ugruška – vidite odeljak 2.3 „Krvni ugrušci“.

Važno je da razumete koristi i rizike primene tableta za kontracepciju, pre nego što počnete da ih primenjujete ili kada se odlučujete da li da nastavite sa njihovom primenom. Iako su tablete za kontracepciju pogodne za većinu zdravih žena, one nisu pogodne za svaku pojedinačno.

→ **Recite svom lekaru** ako imate neko oboljenje ili faktore rizika navedene u ovom uputstvu.

Pre nego što počnete sa primenom tableta za kontracepciju

- Vaš lekar će Vas pitati o medicinskim problemima koje imate ili ih imaju članovi Vaše porodice, proverice Vam krvni pritisak i isključice mogućnost da ste trudni. Možda će Vam biti potrebni drugi pregledi, kao što je pregled dojki, ali samo ukoliko su ovi pregledi za Vas neophodni ili ukoliko postoje posebni razlozi za zabrinutost.

Tokom primene tableta za kontracepciju

- Treba da idete na **redovne kontrole** kod svog lekara, i to obično u vreme kada Vam je potreban sledeći recept za tablete za kontracepciju.
- Treba **redovno da kontrolišete bris grlića materice.**
- **Pregledajte sami dojke** i bradavice svakog meseca – recite svom lekaru ako uočite ili osetite nešto čudno, kao što su čvorići ili uvučena koža.
- **Ako treba da radite laboratorijske analize krvi** recite svom lekaru da koristite tablete za kontracepciju, jer one mogu da utiču na rezultate nekih analiza.
- **Ako treba da budete operisani**, Vaš lekar mora to da zna. Može biti potrebno da prestanete sa primenom tableta za kontracepciju najkasnije 4 nedelje pre operacije. To je u cilju smanjenja rizika od formiranja krvnog ugruška (vidite odeljak 2.3). Vaš lekar će Vam reći kada ponovo možete početi sa uzimanjem tableta za kontracepciju.

2.1 Lek Microgynon 30 ne smete uzimati:

Ne smete da koristite lek Microgynon 30 ukoliko imate neko od stanja navedenih u nastavku teksta. Ako imate neko od dole navedenih stanja, morate o tome obavestiti svog lekara. Vaš lekar će porazgovarati sa Vama o tome koji bi drugi metod kontracepcije bio za Vas pogodniji.

Nemojte koristiti lek Microgynon 30:

- Ako ste alergični (preosetljivi) na levonorgestrel i/ili etinilestradiol, ili na bilo koju od pomoćnih supstanci ovog leka (navedene u odeljku 6).
- Ukoliko imate (ili ste nekada imali) krvni ugrušak u krvnom sudu nogu (tromboza dubokih vena, TDV), pluća (plućna embolija, PE) ili drugih organa.
- Ukoliko znate da imate poremećaj koji utiče na zgrušavanje krvi – na primer, nedostatak proteina C, nedostatak proteina S, nedostatak antitrombina III, faktor V Leiden ili antifosfolipidna antitela.
- Ako treba da budete operisani ili ukoliko duže vreme niste u mogućnosti da se krećete (vidite odeljak „Krvni ugrušci“).
- Ako ste nekada imali srčani ili moždani udar.
- Ako imate (ili ste nekada imali) anginu pektoris (stanje koje izaziva jak bol u grudima i može biti prvi znak srčanog udara) ili tranzitorni ishemijski atak (TIA- prolazni simptomi moždanog udara).
- Ako imate neke od sledećih bolesti koje mogu da povećaju rizik od stvaranja krvnog ugruška u arterijama:
 - težak dijabetes sa oštećenjem krvnih sudova,
 - veoma visok krvni pritisak,
 - veoma visoke vrednosti masnoća u krvi (holesterola ili triglicerida),
 - stanje poznato kao hiperhomocisteinemija,
 - antifosfolipidna antitela (antikardiolipidna antitela, lupus antikoagulans).
- Ukoliko imate (ili ste nekada imali) vrstu migrene koja se naziva „migrena sa aurom“.
- Ukoliko imate ili ste nekada imali rak dojke.
- Ako ste nekada imali teško oboljenje jetre, i lekar Vam je rekao da se rezultati testova koji pokazuju funkciju jetre još uvek nisu vratili na normalne vrednosti.
- Ako ste nekada imali tumor jetre.

Nemojte koristiti lek Microgynon 30 ukoliko imate hepatitis C i uzimate lekove koji sadrže ombitasvir/paritaprevir/ritonavir, dasabuvir, glekaprevir/pibrentasvir ili sofosbuvir/velpatasvir/voksilaprevir (videti odeljak „Drugi lekovi i lek Microgynon 30“).

→ **Recite Vašem lekaru** ako imate neke medicinske probleme ili bolesti.

Upozorenja i mere opreza

Razgovarajte sa svojim lekarom ili farmaceutom pre nego što uzmete lek Microgynon 30.

2.2 Kada bi trebalo da budete posebno oprezni pri primeni leka Microgynon 30

Kada treba da se obratite lekaru?

Potražite hitnu medicinsku pomoć

- Ako primetite moguće znake krvnog ugruška koji mogu ukazivati na to da imate krvni ugrušak u nozi (tj. trombozu dubokih vena), krvni ugrušak u plućima (tj. plućnu emboliju), srčani ili moždani udar (vidite odeljak “Krvni ugrušci“ u nastavku teksta).

Za opis simptoma ovih ozbiljnih neželjenih dejstava, molimo Vas pročitajte odeljak „**KAKO DA PREPOZNATE DA IMATE KRVNI UGRUŠAK**“.

Neka od stanja koja su ispod navedena mogu da se pogoršaju sa primenom tableta za kontracepciju ili ova stanja mogu da znače da su tablete za kontracepciju manje prikladne za Vas. Možda ćete i dalje moći da koristite lek Microgynon 30, ali ćete morati više da vodite računa i češće da idete na preglede.

Obavestite lekara ukoliko se neko od navedenih stanja odnosi na Vas.

Treba takođe da obavestite lekara ako se neko stanje prvi put pojavi ili pogorša u toku primene leka Microgynon 30.

- Ako osetite simptome angioedema kao što su otok lica, jezika i/ili grla, i/ili teškoće pri gutanju ili teškoće pri disanju, odmah kontaktirajte lekara. Lek sadrži estrogene koji mogu da izazovu ili pogoršaju simptome naslednog ili stečenog angioedema.
- Ako imate Kronovu bolest ili ulcerozni kolitis (hronična zapaljenska bolest creva)
- Ako imate sistemski eritemski lupus (SLE – bolest koja utiče na Vaš prirodni odbrambeni sistem)
- Ako imate hemolitičko-uremijski sindrom (HUS – poremećaj zgrušavanja krvi koji dovodi do bubrežne slabosti)
- Ako imate anemiju srpastih ćelija (nasledna bolest crvenih krvnih zrnaca)
- Ako imate zapaljenje pankreasa (pankreatitis)
- Ako imate povećane vrednosti masnoća u krvi (hipertrigliceridemija) ili ih je neko imao u Vašoj porodici. Hipertrigliceridemija je povezana sa povećanim rizikom od razvoja pankreatitisa (zapaljenja pankreasa)
- Ako treba da idete na operaciju ili ukoliko duže vreme niste u mogućnosti da se krećete (vidite u odeljku 2 „Krvni ugrušci“)
- Ako ste se nedavno porodili, pod povećanim ste rizikom od stvaranja krvnih ugrušaka. Potrebno je da pitate svog lekara kada najranije posle porođaja možete početi sa uzimanjem leka Microgynon 30.
- Ako imate zapaljenje površinskih vena (superficialni tromboflebitis)
- Ako imate proširene (varikozne) vene
- Ako imate dijabetes (šećernu bolest)
- Ako ste Vi ili neko iz Vaše bliže porodice nekada imali problema sa srcem ili cirkulacijom, kao što je visok krvni pritisak
- Ako ste Vi ili neko iz Vaše bliže porodice nekada imali problema sa zgrušavanjem krvi
- Ako imate naslednu bolest koja se zove porfirija
- Ako ste gojazni
- Ako imate migrene
- Ako imate bilo koju bolest koja se pogoršala u toku trudnoće ili prethodne upotrebe tableta za kontracepciju (vidite odeljak 4.2).

2.3 Krvni ugrušci

Upotreba kombinovanog hormonskog kontraceptiva kao što je lek Microgynon 30 povećava rizik od stvaranja krvnog ugruška u odnosu na to kada se kombinovani oralni kontraceptiv ne uzima. U retkim slučajevima krvni ugrušak može da začepi krvni sud i prouzrokuje ozbiljne probleme.

Krvni ugrušci mogu nastati:

- u venama (što se naziva „venska tromboza“, „venska tromboembolija“ ili VTE)
- u arterijama (što se naziva „arterijska tromboza“, „arterijska tromboembolija“ ili ATE)

Oporavak od posledica stvaranja krvnih ugrušaka nije uvek potpun. Retko, mogu da ostanu ozbiljne trajne posledice ili, veoma retko, stvaranje krvnih ugrušaka može se završiti smrtnim ishodom.

Važno je zapamtiti da je ukupan rizik od stvaranja krvnog ugruška sa štetnim posledicama usled primene leka Microgynon 30 mali.

KAKO DA PREPOZNATE DA IMATE KRVNI UGRUŠAK

Potražite hitnu medicinsku pomoć ako primetite neki od dole navedenih znakova ili simptoma.

Da li imate neki od ovih znakova?	Od čega je moguće da patite?
<ul style="list-style-type: none"> • Oticanje jedne noge ili oticanje duž vene u nozi ili stopalu, naročito ako je praćeno: <ul style="list-style-type: none"> ▪ bolom ili osetljivošću u nozi, koji se mogu osećati samo pri stajanju ili hodaњу. ▪ povećana toplota u zahvaćenoj nozi ▪ promena boje kože na nozi, npr. koža postaje bleđa, crvena ili poplavi 	Tromboza dubokih vena
<ul style="list-style-type: none"> • iznenadni, neobjašnjiv nedostatak vazduha ili ubrzano disanje • iznenadni kašalj bez jasnog razloga, uz moguće iskašljavanje krvi • oštar bol u grudima koji se može pojačati pri dubokom disanju • jaka ošamućenost ili vrtoglavica • ubrzani ili nepravilni otkucaji srca • jak bol u želucu <p>Ako niste sigurni, razgovarajte sa lekarom jer se neki od ovih simptoma, kao što su kašalj i nedostatak vazduha, mogu zameniti sa simptomima koji se javljaju u manje ozbiljnim stanjima, kao što je infekcija respiratornih puteva (npr. „obična prehlada“).</p>	Plućna embolija
<p>Simptomi koji se najčešće javljaju u jednom oku:</p> <ul style="list-style-type: none"> • trenutni gubitak vida ili • bezbolno zamućenje vida koje može napredovati do gubitka vida 	Tromboza retinalne vene (krvni ugrušak u oku)
<ul style="list-style-type: none"> • bol u grudima, nelagodnost, pritisak, osećaj težine • osećaj stezanja ili punoće u grudima, ruci ili ispod grudne kosti • osećaj punoće, poremećaj varenja ili osećaj gušenja • nelagodnost u gornjem delu tela koja se širi u leđa, vilicu, grlo, ruku ili želudac • preznojavanje, mučnina, povraćanje ili vrtoglavica • izražena malaksalost, anksioznost ili nedostatak vazduha • ubrzani ili nepravilni otkucaji srca 	Srčani udar
<ul style="list-style-type: none"> • iznenadna slabost ili trnjenje lica, ruke ili noge, naročito na jednoj strani tela • iznenadna zbunjenost, otežan govor ili otežano razumevanje tuđeg govora • iznenadni problem sa vidom na jednom ili oba oka • iznenadni problemi sa hodaњem, vrtoglavica, gubitak ravnoteže ili koordinacije • iznenadna, jaka ili produžena glavobolja bez jasnog razloga • gubitak svesti ili nesvestica sa ili bez epileptičnih napada 	Moždani udar (šlog)

Ponekad simptomi moždanog udara mogu biti kratkotrajni sa skoro trenutnim i potpunim oporavkom, ali i u tom slučaju morate da potražite hitnu medicinsku pomoć, jer ste pod rizikom od ponovnog moždanog udara.	
<ul style="list-style-type: none"> • oticanje ili blago plavičasta prebojenost ekstremiteta • jak bol u stomaku (akutni abdomen) 	Krvni ugrušci koji blokiraju druge krvne sudove

→ **Obratite se lekaru što je pre moguće. Ne koristite lek Microgynon 30** dok Vam lekar to ne odobri. U međuvremenu koristite druge metode kontracepcije, kao što su kondomi.

KRVNI UGRUŠCI U VENAMA

Šta može da se dogodi ako se krvni ugrušak formira u veni?

- Upotreba kombinovanih hormonskih kontraceptiva povezana je sa povećanim rizikom od stvaranja krvnih ugrušaka u veni (venska tomboza). Međutim, ova neželjena dejstva su retka. Najčešće se javljaju tokom prve godine korišćenja kombinovanih hormonskih kontraceptiva.
- Ako se krvni ugrušak formira u veni noge ili stopala, može uzrokovati trombozu dubokih vena (TDV).
- Ako se krvni ugrušak premesti iz noge i zaustavi u plućima, može uzrokovati plućnu emboliju.
- Veoma retko, krvni ugrušak može da se stvori u veni nekog drugog organa, kao što je oko ((tromboza retinalne vene (mrežnjače) oka)).

Kada je rizik od stvaranja krvnog ugruška u veni najveći?

Rizik od stvaranja krvnog ugruška u veni je najveći u toku prve godine primene kombinovanog hormonskog kontraceptiva kada se uzima po prvi put u životu. Rizik takođe može biti povećan ako ponovo počnete da koristite kombinovani hormonski kontraceptiv (isti ili neki drugi) posle pauze duže od 4 ili više nedelja.

Posle prve godine, taj rizik se smanjuje, ali je uvek nešto veći u odnosu na to kada ne biste koristili kombinovani hormonski kontraceptiv.

Kada prestanete da uzimate lek Microgynon 30, rizik od stvaranja krvnih ugrušaka se unutar nekoliko nedelja vraća na normalnu vrednost.

Koliki je rizik od stvaranja krvnog ugruška?

Taj rizik zavisi od Vašeg prirodnog rizika za nastanak VTE i od vrste kombinovanog hormonskog kontraceptiva koji koristite.

Ukupan rizik od stvaranja krvnog ugruška u nozi ili plućima (TDV ili PE) u toku primene leka Microgynon 30 je mali.

- Od 10000 žena koje ne koriste nikakav kombinovani hormonski kontraceptiv i nisu trudne, kod oko 2 će nastati krvni ugrušak za godinu dana.
- Od 10000 žena koje koriste kombinovani hormonski kontraceptiv koji sadrži levonorgestrel, kao što je lek Microgynon 30, kod oko 5-7 žena će nastati krvni ugrušak za godinu dana.
- Rizik od stvaranja krvnih ugrušaka će se razlikovati u zavisnosti od Vaše lične medicinske istorije (anamneze) (vidite u nastavku teksta „Faktori koji povećavaju Vaš rizik od stvaranja krvnog ugruška u veni“).

	Rizik od stvaranja krvnog ugruška u toku jedne godine
Žene koje ne koriste kombinovani hormonski kontraceptiv i nisu trudne	Oko 2 na 10000 žena

Žene koje koriste kombinovani hormonski kontraceptiv koji sadrži levonorgestrel	Oko 5-7 na 10000 žena
Žene koje koriste lek Microgynon 30	Oko 5-7 na 10000 žena

Faktori koji povećavaju Vaš rizik od stvaranja krvnog ugruška u veni

Rizik od stvaranja krvnog ugruška prilikom primene leka Microgynon 30 je mali, ali postoje određena stanja koja taj rizik mogu da povećaju.

Rizik je veći:

- ako ste preterano gojazni (indeks telesne mase (BMI) veći od 30 kg/m²)
- ako je neko od članova Vaše uže familije imao krvni ugrušak u nozi, plućima ili drugom organu u mlađem životnom dobu (npr. mlađi od 50. godina). U tom slučaju moguće je da imate nasledni poremećaj zgrušavanja krvi
- ako je potrebno da idete na operaciju ili ste dugo mirovali zbog povrede ili bolesti, ili ako Vam je noga u gipsu. Možda ćete morati da prestanete sa primenom leka Microgynon 30 nekoliko nedelja pre operacije ili dok ste manje pokretni. Ako je potrebno da prestanete sa primenom leka Microgynon 30, pitajte Vašeg lekara kada ponovo možete početi da ga uzimate
- sa godinama (naročito posle 35. godine)
- ako ste se porodili pre manje od nekoliko nedelja.

Što je veći broj navedenih stanja, to je rizik od stvaranja krvnog ugruška veći.

Putovanje avionom (duže od 4 sata) može privremeno da Vam poveća rizik od stvaranja krvnog ugruška, naročito ako imate neke druge od navedenih faktora rizika.

Važno je da obavestite lekara ako se neko od navedenih stanja odnosi na Vas, čak i ako niste sigurni. Lekar će možda odlučiti da je potrebno prekinuti sa korišćenjem leka Microgynon 30.

Obavestite Vašeg lekara ako se neko od gore navedenih stanja promeni u toku primene leka Microgynon 30, na primer ako se kod nekog od članova Vaše bliske familije pojavi tromboza iz nepoznatog razloga ili ako se dosta ugojite.

KRVNI UGRUŠCI U ARTERIJI

Šta može da se dogodi ako krvni ugrušak nastane u arteriji?

Kao i krvni ugrušak u veni, krvni ugrušak u arteriji može da izazove ozbiljne probleme. Na primer, može uzrokovati srčani ili moždani udar.

Faktori koji Vam povećavaju rizik od stvaranja krvnog ugruška u arteriji

Važno je napomenuti da je rizik od srčanog ili moždanog udara zbog primene leka Microgynon 30 veoma mali, ali može da se poveća:

- sa povećanjem godina života (nakon približno 35. godine života)
- **ako pušite.** Kada uzimate kombinovani hormonski kontraceptiv kao što je lek Microgynon 30, savetuje se da prestanete da pušite. Ako ne možete da prestanete da pušite i ako imate više od 35 godina, lekar Vas može posavetovati da koristite neki drugi vid kontracepcije.
- ako imate prekomernu telesnu masu
- ako imate visok krvni pritisak
- ako je član Vaše uže porodice imao srčani ili moždani udar u relativno mladim godinama (mlađi od 50 godina). U tom slučaju i Vi možete imati povećan rizik od srčanog ili moždanog udara
- ako Vi ili neki član Vaše uže porodice ima visoke vrednosti masnoća u krvi (holesterol ili trigliceride)
- ako imate migrene, naročito migrene sa aurom
- ako imate problema sa srcem (poremećaj srčanih zalistaka, poremećaj srčanog ritma koji se zove atrijalna fibrilacija)

- ako imate dijabetes

Ako imate više od jednog navedenog stanja ili ako je neko od tih stanja posebno teško, rizik od stvaranja krvnog ugruška može biti još veći.

Obavestite svog lekara ako Vam se neko od gore navedenih stanja promeni u toku primene leka Microgynon 30, na primer, ako počnete da pušite, ako član Vaše uže porodice dobije trombozu iz nepoznatog razloga ili ako se jako ugojite.

2.4 Tableta za kontracepciju i rak

Visoke doze kombinovanih oralnih kontraceptiva (KOK) smanjuju rizik za nastanak raka jajnika i materice ako se dugo vremena koriste, nije jasno da li niske doze KOK kao što je lek Microgynon 30 takođe imaju isto zaštitno dejstvo. Međutim, čini se da korišćenje kombinovanih oralnih kontraceptiva blago povećava rizik za nastanak **raka grlića materice** – mada to može da bude usled polnih odnosa bez kondoma, a ne zbog primene kombinovanih oralnih kontraceptiva. Sve žene treba redovno da kontrolišu **bris grlića materice**.

Ukoliko imate **rak dojke**, ili ste ga imali u prošlosti, ne treba da koristite kombinovane oralne kontraceptive. Kombinovani oralni kontraceptivi blago povećavaju rizik za pojavu raka dojke. Ovaj rizik se povećava što se duže koriste tablete za kontracepciju, ali se vraća na normalu u roku od oko 10 godina od prekida korišćenja. Pošto je rak dojke redak kod žena mlađih od 40 godina, dodatni slučajevi raka dojke kod onih koji trenutno koriste ili su ranije koristile kombinovane oralne kontraceptive je mali. Na primer:

- Od 10000 žena koje **nikad nisu koristile tablete za kontracepciju**, oko **16** će imati rak dojke do svoje 35. godine.
- Od 10000 žena koje **koriste tablete za kontracepciju tokom 5 godina u svojim ranim dvadesetim godinama**, oko **17–18** će imati rak dojke do svoje 35. godine.
- Od 10000 žena koje **nikad nisu koristile tablete za kontracepciju**, oko **100** će imati rak dojke do svoje 45. godine.
- Od 10000 žena koje **koriste tablete za kontracepciju tokom 5 godina u svojim ranim tridesetim godinama**, oko **110** će imati rak dojke do svoje 45. godine.

Rizik za pojavu raka dojke je veći:

- ako imate blisku rođaku (majka, sestra ili baba) koja je imala karcinom dojke,
- ako ste veoma gojazni.

→ **Posetite lekara što je moguće pre ako primetite bilo kakve promene na dojkama**, kao ulegnuće na koži, promena bradavice ili bilo kakvi čvorić koje možete da vidite ili da opipate.

Korišćenje tableta za kontracepciju je takođe bilo povezano sa oboljenjima jetre, kao što su žutica i dobroćudni tumori jetre, ali to je retko. Veoma retko, primena kombinovanih oralnih kontraceptiva je takođe povezivana sa nekim oblicima raka jetre kod žena koje su ih koristile u dužem vremenskom periodu.

→ **Posetite lekara što je pre moguće ako se pojave jak bol u stomaku ili žuta boja kože ili beonjača (žutica)**. Možda ćete morati da prestanete sa uzimanjem leka Microgynon 30.

2.5. Psihijatrjski poremećaji

Kod jednog broja žena koje uzimaju hormonske kontraceptive, uključujući i žene koje su koristile lek Microgynon 30, prijavljena je pojava depresije ili depresivnog raspoloženja. Depresija može biti ozbiljna i ponekad može da dovede do pojave misli o samoubistvu. Ako osetite promene raspoloženja ili simptome depresije, što pre se obratite vašem lekaru za savet.

2.6. Drugi lekovi i lek Microgynon 30

Obavestite Vašeg lekara ili farmaceuta ukoliko uzimate, donedavno ste uzimali ili ćete možda uzimati bilo koje druge lekove, uključujući i one koji se mogu nabaviti bez lekarskog recepta.

Ako bude potrebno da uzimate istovremeno i drugi lek, uvek recite Vašem lekaru, farmaceutu ili stomatologu da uzimate lek Microgynon 30. Takođe, proverite u uputstvima za lek koji se nalaze u kutijama drugih lekova koje nameravate da koristite, da li se oni mogu koristiti sa hormonskim kontraceptivima.

Neki lekovi mogu da utiču na koncentraciju leka Microgynon 30 u krvi i mogu da spreče ovaj lek da pravilno deluje – npr.:

- **neki lekovi koji se koriste za lečenje epilepsije**
- **neki lekovi koji se koriste za lečenje HIV infekcije i infekcije izazvane hepatitis C virusom** (takozvani inhibitori proteaze i nenukleozidni inhibitori reverzne transkriptaze)
- **grizeofulvin** (lek za lečenje gljivičnih infekcija)
- **određeni antibiotici**
- **određeni sedativi** (zvani barbiturati)
- **kantarion** (biljni lek)

Ako je potrebno da uzimate neki od ovih lekova, lek Microgynon 30 možda nije prikladan za Vas ili ćete možda neko vreme morati da koristite dodatnu kontracepciju. Vaš lekar, farmaceut ili stomatolog Vam mogu reći ako je to potrebno i koliko dugo.

Lek Microgynon 30 takođe može da utiče na to koliko dobro deluju drugi lekovi. Vaš lekar će možda morati da podesi dozu drugog leka.

Pored toga, lek Microgynon 30 takođe može da utiče na rezultate nekih laboratorijskih analiza krvi, pa ukoliko treba da se podvrgnete testu krvi, uvek recite svom lekaru da uzimate lek Microgynon 30.

Nemojte koristiti lek Microgynon 30 ukoliko imate hepatitis C i uzimate lekove koji sadrže ombitasvir/paritaprevir/ritonavir, dasabuvir, glekaprevir/pibrentasvir ili sofosbuvir/velpatasvir/voksilaprevir, zato što istovremena primena može da dovede do povećanih vrednosti parametara funkcije jetre (povećane vrednosti ALT enzima jetre). Vaš lekar će Vam propisati drugu vrstu kontraceptiva pre početka lečenja ovim lekovima. Lek Microgynon 30 možete ponovo početi da koristite približno nakon 2 nedelje od završetka terapije. Vidite odeljak „Nemojte koristiti lek Microgynon 30“.

2.7.Uzimanje leka Microgynon 30 sa hranom i pićima

Nema posebnih uputstava za konzumiranje hrane i pića tokom korišćenja leka Microgynon 30.

2.8.Trudnoća, dojenje i plodnost

Nemojte koristiti lek Microgynon 30 ako ste trudni. Ako mislite da ste možda trudni, uradite test na trudnoću da potvrdite da jeste, pre nego što prestanete da uzimate lek Microgynon 30.

Ako dojite, Vaš lekar ili medicinska sestra za planiranje porodice Vam mogu savetovati da ne uzimate lek Microgynon 30. Oni će moći da Vam predlože drugi metod kontracepcije. Dojenje ne sprečava da zatrudnite.

2.9.Upravljanje vozilima i rukovanje mašinama

Lek Microgynon 30 nema uticaja na sposobnost upravljanja vozilima i rukovanja mašinama.

2.10.Lek Microgynon 30 sadrži laktozu, monohidrat i saharozu

U slučaju intolerancije na pojedine šećere, obratite se Vašem lekaru pre upotrebe ovog leka.

3. Kako se uzima lek Microgynon 30

3.1 Kako da uzimate lek

Uvek uzimajte ovaj lek tačno onako kako Vam je to objasnio Vaš lekar ili farmaceut. Ukoliko niste sigurni proverite sa Vašim lekarom ili farmaceutom.

Uzmite 1 tabletu leka Microgynon 30 svakog dana, tokom 21 dana

Lek Microgynon 30 se nalazi u blisteru koji sadrži 21 obloženu tabletu. Svaka tableta je obeležena jednim danom u nedelji.

- Uzmite tabletu u isto vreme svakog dana.
- Počnite uzimajući tabletu koja je označena odgovarajućim danom u nedelji.
- Pratite smer strelice na pakovanju. Uzimajte jednu tabletu svakog dana, sve dok ne uzmete svih 21.
- Progutajte celu tabletu, sa dovoljnom količinom vode. Ne žvaćite tabletu.

Tokom narednih sedam dana ne uzimajte tablete

Nakon što ste uzeli svih 21 tabletu iz pakovanja, sledi sedam dana tokom kojih ne uzimate tablete. Tako da, ako ste uzeli poslednju tabletu u petak, uzećete prvu tabletu iz sledećeg pakovanja u subotu sledeće nedelje.

U toku nekoliko dana od dana kada ste uzeli poslednju tabletu iz pakovanja, trebalo bi da imate krvarenje nalik menstruaciji. Ovo krvarenje se možda neće završiti do trenutka kada počnete sa uzimanjem tableta iz sledećeg pakovanja leka.

Nije potrebno da koristite dodatnu kontracepciju tokom ovih 7 dana kada ne uzimate tablete - sve dok ste uzimali svoje tablete ispravno i počeli sa sledećim pakovanjem na vreme.

Zatim počnite sa uzimanjem tableta iz sledećeg pakovanja

Počnite sa uzimanjem sledećeg pakovanja leka Microgynon 30 posle perioda od 7 dana kada niste uzimali tablete, čak iako još uvek imate krvarenje. Uvek počnite novo pakovanje na vreme.

Sve dok lek Microgynon 30 uzimate ispravno, uvek ćete počinjati sa novim pakovanjem leka istog dana u nedelji.

3.2 Početak primene leka Microgynon 30

Ako prvi put uzimate oralne kontraceptive ili njihovu upotrebu započinjete nakon pauze.

Najbolje je da prvu tabletu leka Microgynon 30 uzmete prvog dana menstrualnog krvarenja. Ukoliko ovako postupite, imaćete kontraceptivnu zaštitu sa prvom tabletom.

Ukoliko prelazite sa drugih hormonskih kontraceptiva na lek Microgynon 30.

- **Ako trenutno uzimate oralne kontraceptive koji se uzimaju 21 dan:** počnite da uzimate lek Microgynon 30 sledećeg dana nakon završetka prethodnog pakovanja. Imaćete kontraceptivnu zaštitu sa uzimanjem prve pilule. Nećete imati krvarenje sve dok ne završite svoje prvo pakovanje leka Microgynon 30.
- **Ako uzimate oralne kontraceptive koji se uzimaju 28 dana:** počnite da uzimate lek Microgynon 30 sledećeg dana nakon što ste uzeli poslednju tabletu sa aktivnom supstancom. Imaćete kontraceptivnu zaštitu sa uzimanjem prve pilule. Nećete imati krvarenje sve dok ne završite svoje prvo pakovanje leka Microgynon 30.

- **Ili, ako uzimate kontraceptivne tablete koje sadrže samo progestagen (POP ili „mini pilule“):** počnite da uzimate lek Microgynon 30 prvog dana krvarenja, čak iako ste tog dana već uzeli tabletu koja sadrži samo progestagen. Imaćete kontraceptivnu zaštitu odmah.

Početak primene leka Microgynon 30 posle spontanog pobačaja ili abortusa

Ukoliko ste imali spontani pobačaj ili nameran prekid trudnoće **tokom prva 3 meseca** trudnoće, Vaš lekar Vam može reći da počnete sa primenom leka Microgynon 30 odmah. To znači da ćete imati kontraceptivnu zaštitu sa uzimanjem prve pilule.

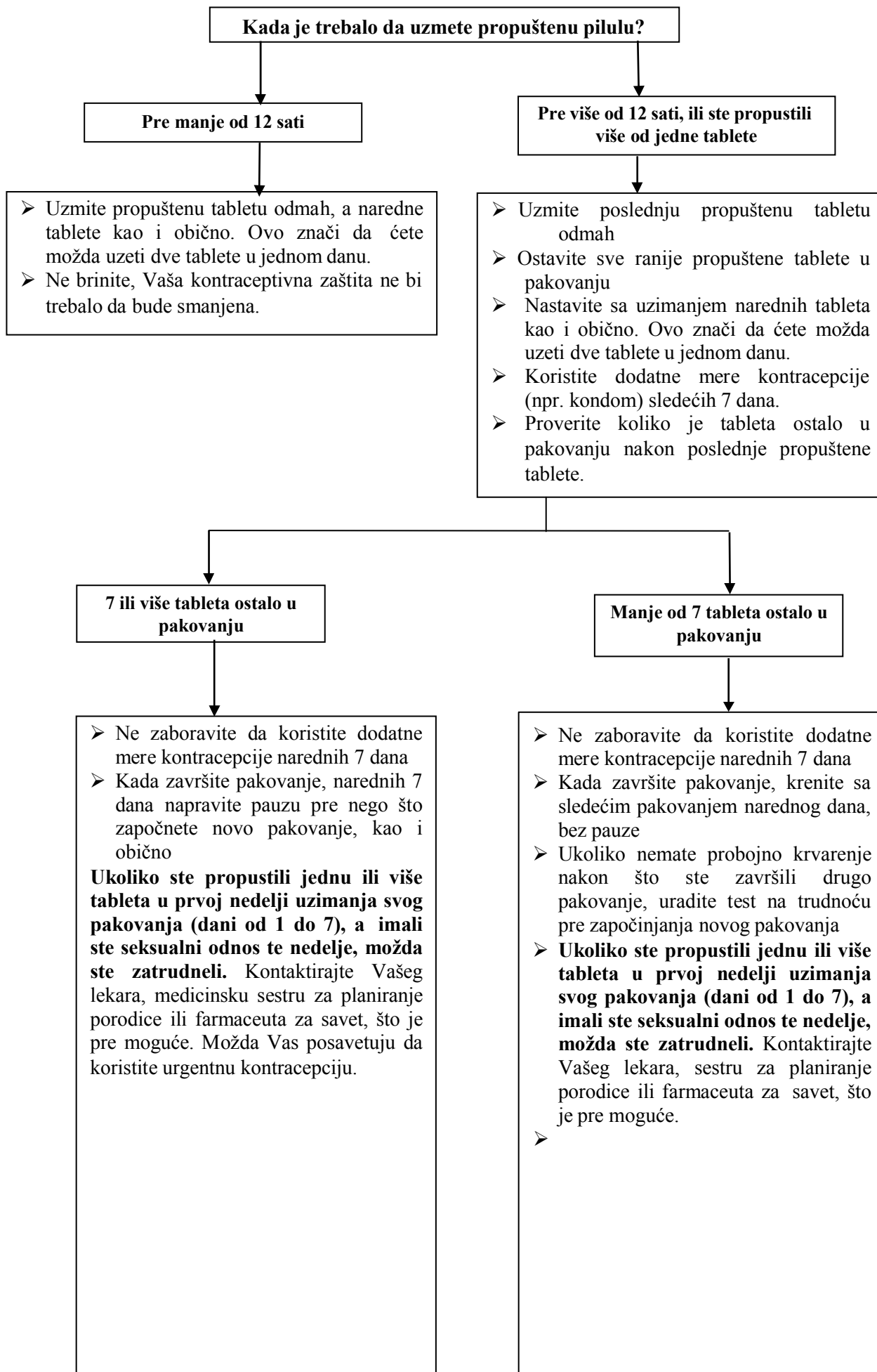
Ukoliko ste imali pobačaj ili nameran prekid trudnoće **nakon trećeg meseca** trudnoće, obratite se svom lekaru za savet. Možda će biti potrebno da tokom kratkog vremenskog perioda koristite dodatni metod kontraceptivne zaštite, kao što je kondom.

Kontracepcija nakon porođaja

Ako ste se upravo porodili, Vaš lekar Vas može posavetovati da počnete sa uzimanjem leka Microgynon 30 nakon 21 dana od porođaja, pod uslovom da ste potpuno pokretni. Ne morate da čekate menstrualno krvarenje. Biće potrebno da koristite drugu metodu kontracepcije, kao što je kondom, pre nego što počnete da uzimate lek Microgynon 30, kao i tokom prvih 7 dana kada počnete da uzimate tablete.

3.3 Propuštena tableta

Ukoliko propustite tabletu, pratite sledeće uputstvo:

Ukoliko propustite bilo koju tabletu u pakovanju i nemate krvarenje u prvom intervalu kada ne uzimate tablete, možda ste trudni. Kontaktirajte Vašeg lekara ili savetovalište za planiranje porodice, ili sami uradite test za trudnoću.

Ukoliko počnete novo pakovanje kasnije nego što bi trebalo ili produžite interval bez tableta na više od 7 dana, možda više niste zaštićeni od trudnoće. Ukoliko ste imali seksualni odnos u poslednjih 7 dana, pitajte svog lekara, medicinsku sestru za planiranje porodice ili farmaceuta za savet. Možda će Vam biti potrebna urgentna kontracepcija. Takođe, trebalo bi da koristite dodatne mere kontracepcije, kao što je kondom, narednih 7 dana.

3.4 Izgubljena tableta

Ako izgubite tabletu,

Ili uzmite poslednju tabletu iz pakovanja umesto izgubljene tablete. Zatim nastavite da uzimate tablete uobičajenim redosledom. Vaš ciklus će biti jedan dan kraći nego obično, ali će Vaša kontraceptivna zaštita biti očuvana. Nakon pauze od 7 dana kada ne uzimate tablete, upotrebu leka iz sledećeg pakovanja ćete započeti jedan dan ranije nego što je uobičajeno.

Ili ako ne želite da menjate početni dan ciklusa, uzmite tabletu iz rezervnog pakovanja, ako ga imate. Ostale tablete uzmite iz pakovanja koje trenutno koristite na uobičajen način. Možete da sačuvate otvoreno rezervno pakovanje, u slučaju da ponovo izgubite neku tabletu.

3.5 Ako povraćate ili imate proliv

Ako povraćate ili Vam se javi težak proliv u roku od 4 sata od trenutka kada ste uzeli tabletu, Vaše telo možda nije dobilo uobičajenu dozu hormona iz tablete. **Ukoliko Vam bude bolje u roku od 12 sati od uzimanja leka Microgynon 30**, pratite sledeća uputstva u odeljku 3.4 *Izgubljena tableta*, koja opisuju kako da uzmete narednu tabletu.

Ako i dalje povraćate ili imate proliv **duže od 12 sati nakon uzimanja leka Microgynon 30**, vidite odeljak 3.3 *Propuštena tableta*.

→ **Obratite se svom lekaru ako se Vaši stomaćni problemi nastave ili pogoršaju.** Lekar Vam može preporučiti drugi metod kontracepcije.

3.6 Izostala menstruacija – da li ste možda trudni?

Ponekad, krvarenje koje se javlja u periodu kada ne koristite tablete može da izostane. Ovo može da znači da ste trudni, ali je to malo verovatno ako ste uzimali onako kako je propisano. Počnite sledeće pakovanje u uobičajeno vreme. Ako mislite da ste se izložili riziku da ostanete trudni (npr. propuštanjem tablete ili istovremenom primenom drugih lekova), ili ako krvarenje izostane i sledeći put, trebalo bi da uradite test na trudnoću. Možete kupiti ovaj test u apoteci. Ako ste trudni, prestanite da uzimate lek Microgynon 30 i obratite se svom lekaru.

3.7 Uzimanje više od jedne tablete za kontracepciju ne bi trebalo da škodi

Malo je verovatno da će Vam uzimanje više od jedne tablete naškoditi, ali možete imati mučninu, povraćanje ili imati vaginalno krvarenje. Krvarenje može da se javi i kod devojčica koje još uvek nisu dobile prvu menstruaciju, ako slučajno uzmu lek Microgynon 30 može da dođe do pojave takvog krvarenja. Obratite se Vašem lekaru ako imate neki od ovih simptoma.

3.8 Kada želite da zatrudnite

Ako planirate trudnoću, najbolje je da primenjujete neku drugu metodu kontracepcije nakon prestanka uzimanja leka Microgynon 30, sve dok ne dobijete menstruaciju. Vaš lekar se oslanja na datum Vaše

poslednje menstruacije kako bi izračunao termin porođaja. Međutim, ako i ostanete odmah trudni, to neće naškoditi ni Vama, ni bebi.

4. Moguća neželjena dejstva

Kao i svi lekovi, ovaj lek može da prouzrokuje neželjena dejstva, iako ona ne moraju da se jave kod svih pacijenata koji uzimaju ovaj lek.

Molimo vas da se obratite lekaru ako se kod Vas javi neko neželjeno dejstvo, naročito ako je ozbiljno i uporno traje, ili je došlo do promene Vašeg zdravstvenog stanja za koje mislite da bi moglo da bude posledica primene leka Microgynon 30.

Povećan rizik od stvaranja krvnih ugrušaka u venama (venska tromboembolija (VTE)) ili u arterijama (arterijska tromboembolija (ATE)) prisutan je kod svih žena koje koriste kombinovane hormonske kontraceptive. Za dodatne informacije o različitim rizicima povezanim sa korišćenjem kombinovanih hormonskih kontraceptiva, molimo Vas pročitajte odeljak 2 „Šta treba da znate pre nego što uzmete lek Microgynon 30”.

→ **Recite svom lekaru ili farmaceutu** ako ste zabrinuti zbog bilo kog neželjenog dejstva za koje mislite da bi moglo da bude posledica primene leka Microgynon 30.

4.1 Ozbiljna neželjena dejstva – odmah se obratite lekaru

Retka neželjena dejstva (*moгу da se jave kod najviše 1 na 1000 korisnica leka*)

- Krvni ugrušci u venama ili arterijama koji mogu dovesti do oštećenja, na primer:
 - u nozi ili stopalu (tj. duboka venska tromboza)
 - u plućima (tj. plućna embolija)
 - srčani udar
 - moždani udar (šlog)
 - mali moždani udar ili prolazni simptomi slični simptomima moždanog udara, poznato kao tranzitorni ishemijski atak (TIA)
 - krvni ugrušci u jetri, želucu/crevima, bubrezima ili oku

Mogućnost da kod Vas dođe do stvaranja krvnog ugruška može biti veća ako imate neka druga zdravstvena stanja koja povećavaju taj rizik (vidite odeljak 2 za dodatne informacije o stanjima koja povećavaju rizik od stvaranja krvnih ugrušaka i simptomima koji se tada javljaju).

Znaci tromboze (vidite odeljak 2 “Krvni ugrušci”)

Odmah kontaktirajte lekara, ako osetite neke od sledećih simptome angioedema:

Otok lica, jezika i/ili grla i/ili teškoće pri gutanju i disanju (vidite odeljak „Kada bi trebalo da budete posebno oprezni pri primeni leka Microgynon 30“)

Znaci ozbiljne alergijske reakcije ili pogoršanja naslednog angioedema:

- **otok ruku, lica, usana, usta, jezika ili grla.** Otok jezika/grla može dovesti do **teškoća pri gutanju i disanju**
- crveni čvornovat osip (koprivnjača) i svrab.

Znaci raka dojke uključuju:

- **ulegnuća** na koži
- **promene na bradavici**
- bilo kakve **čvoriće** koje možete da vidite ili napipate.

Znaci raka grlića materice uključuju:

- **iscedak iz vagine** koji je neprijatnog mirisa i/ili sadrži krv
- **neuobičajeno vaginalno krvarenje**
- **bol u karlici**
- **bol prilikom seksualnog odnosa.**

Znaci ozbiljnih problema sa jetrom uključuju:

- **ozbiljan bol u gornjem abdomenu**

- **žuta boja kože ili očiju** (žutica)
- **zapaljenje jetre** (hepatitis)
- **svrab** po celom telu.

→ Ako mislite da možda patite od bilo čega od navedenog, odmah posetite lekara. Možda ćete morati da prestanete da uzimate lek Microgynon 30.

4.2 Manje ozbiljna neželjena dejstva

Česta neželjena dejstva (mogu da se jave kod najviše 1 na 10 korisnica leka):

- osećaj mučnine
- bol u stomaku
- povećanje telesne mase
- glavobolja
- depresivno raspoloženje ili promene raspoloženja
- osetljive ili bolne dojke

Povremena neželjena dejstva (mogu da se jave kod najviše 1 na 100 korisnica leka)

- povraćanje i proliv (dijareja)
- zadržavanje tečnosti
- migrena
- gubitak interesovanja za seks
- povećanje dojki
- ospa na koži koja može da svrbi

Retka neželjena dejstva (mogu da se jave kod najviše 1 na 1000 korisnica leka):

- loše podnošenje kontaktnih sočiva
- gubitak telesne mase
- povećano interesovanje za seks
- iscedak iz vagine ili dojki

Ostala prijavljena neželjena dejstva

- **Krvarenje i tačkasto krvarenje između menstruacija** ponekad može da se javi tokom prvih nekoliko meseci, ali to obično prestaje kad se Vaše telo prilagodi na lek Microgynon 30. Ako se nastavi, postane izraženije ili počne ponovo, obratite se svom lekaru (vidite odeljak 4.3).
- **Hloazma** (žuto braon mrlje na koži). Ovo može da se desi čak i ako koristite lek Microgynon 30 već više meseci. Hloazma može da se smanji izbegavanjem preteranog izlaganja suncu i/ili UV lampama
- Pojava ili pogoršanje poremećaja kretanja, **horee**
- **Kronova bolest ili ulcerozni kolitis**
- **Stanja koja mogu da se pogoršaju tokom trudnoće ili prethodnog korišćenja tableta za kontracepciju:**
 - **Žuta boja kože** (žutica)
 - **uporan svrab** (pruritus)
 - **problemi sa bubrezima ili jetrom**
 - **kamenje u žuči**
 - određena retka medicinska stanja kao **sistemski eritemski lupus**
 - **ospa u obliku plikova** (herpes u trudnoći) tokom trudnoće
 - nasledan oblik gluvoće (otoskleroza)
 - **anemija srpastih ćelija** u ličnoj ili porodičnoj anamnezi
 - **otok delova tela** (nasledni angioedem)
 - nasledno oboljenje nazvano **porfirija**
 - **rak grlića materice**

→ Recite svom lekaru ili farmaceutu ako ste zabrinuti zbog bilo kakvih neželjenih dejstava za koja mislite da su posledica upotrebe leka Microgynon 30. Takođe im recite ako se bilo koje postojeće stanje pogorša dok uzimate lek Microgynon 30.

4.3 Krvarenje između menstruacija ne treba dugo da traje

Kod nekih žena dolazi do neočekivanog krvarenja ili tačkastog krvarenja dok uzimaju lek Microgynon 30, naročito tokom prvih nekoliko meseci. Normalno, ovo krvarenje nije razlog za zabrinutost i prestaće nakon dan ili dva. Nastavite da uzimate lek Microgynon 30 kao i obično. Problem bi trebalo da nestane nakon prvih nekoliko pakovanja leka.

Neočekivano krvarenje takođe može da se javi ako ne uzimate tablete za kontracepciju redovno, zato pokušajte da uzimate tablete u isto vreme svakog dana. Takođe, neočekivano krvarenje nekad može da bude izazvano drugim lekovima.

→ **Zakažite posetu svom lekaru** ako se javi probojno krvarenje ili tačkasto krvarenje koje:

- traje duže nego samo prvih nekoliko meseci
- počne pošto već neko vreme koristite lek Microgynon 30
- nastavlja se čak i nakon što ste prestali da uzimate lek Microgynon 30.

Prijavljivanje neželjenih reakcija

Ukoliko Vam se ispolji bilo koja neželjena reakcija, potrebno je da o tome obavestite lekara ili farmaceuta. Ovo uključuje i svaku moguću neželjenu reakciju koja nije navedena u ovom uputstvu. Prijavljivanjem neželjenih reakcija možete da pomognete u proceni bezbednosti ovog leka. Sumnju na neželjene reakcije možete da prijavite Agenciji za lekove i medicinska sredstva Srbije (ALIMS):

Agencija za lekove i medicinska sredstva Srbije
Nacionalni centar za farmakovigilancu
Vojvode Stepe 458, 11221 Beograd
Republika Srbija
website: www.alims.gov.rs
e-mail: nezeljene.reakcije@alims.gov.rs

5. Kako čuvati lek Microgynon 30

Čuvati lek van vidokruga i domašaja dece.

Ne smete koristiti lek Microgynon 30 posle isteka roka upotrebe naznačenog na blisteru i spoljašnjem pakovanju nakon „Važi do:”. Datum isteka roka upotrebe se odnosi na poslednji dan navedenog meseca.

Čuvati na temperaturi do 25° C.

Neupotrebljivi lekovi se predaju apoteci u kojoj je istaknuto obaveštenje da se u toj apoteci prikupljaju neupotrebljivi lekovi od građana. Neupotrebljivi lekovi se ne smeju bacati u kanalizaciju ili zajedno sa komunalnim otpadom. Ove mere će pomoći u zaštiti životne sredine.

6. Sadržaj pakovanja i ostale informacije

Šta sadrži lek Microgynon 30

Aktivne supstance su: levonorgestrel i etinilestradiol.

Jedna obložena tableta sadrži: 0,15 mg levonorgestrela i 0,03 mg etinilestradiola.

Pomoćne supstance:

Jezgro tablete: laktoza, monohidrat; skrob, kukuruzni; povidon K25; talk; magnezijum-stearat.

Omotač tablete: saharoza; povidon K90; makrogol 6000; kalcijum-karbonat (E170); glicerol 85%; titan-dioksid (E171); gvožđe (III)-oksid, žuti (E172); glikolmontanat; talk.

Kako izgleda lek Microgynon 30 i sadržaj pakovanja

Obložena tableta.

Obložene tablete su svetložuto-smeđe boje.

Unutrašnje pakovanje je PVC/Al blister.

Spoljašnje pakovanje je složiva kartonska kutija u kojoj se nalaze jedan blister sa 21 obloženom tabletom (ukupno 21 obložena tableta) i Uputstvo za lek.

Nosilac dozvole i proizvođač

Nosilac dozvole:

BAYER D.O.O. BEOGRAD, Omladinskih brigada 88b, Beograd

Proizvođač:

BAYER AG, Mullerstrasse 178, Berlin, Nemačka

Ovo uputstvo je poslednji put odobreno

Mart, 2023.

Režim izdavanja leka:

Lek se izdaje samo uz lekarski recept.

Broj i datum dozvole:

515-01-00919-22-001 od 31.03.2023.